

Az egri színház bemutatója

IHAJ, CSUHAJ...!

(...ami nem azt jelenti, hogy sose halunk meg)

Sütő András darabjának színrevitelét két éve tervezi Egerben Gali László a Gárdonyi Géza Színház igazgató főrendezője. A gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt szóló mesejáték címe: *Kalandozások Ihajcsuhajdiában*. A színpad a bábszínházé s a „nagyszínház” művészei együtt szerepelnek a bábszínészekkel.

Bábok, álarcok, árnyjáték — színes, látványos forgatag. A gyerek jól szórakozik a mesén, szurkol a kutyának meg a Csillagvitéznek, aki összegyűjti az ördögöket — s nem érti, miért kell megborotválni a Halált...

De ne szaladjunk előre a mesével. Arról van szó ugyanis, hogy Isten, aki mellesleg sok földhözragadt emberi tulajdonsággal rendelkezik, megtiltja a sírást és elrendeli a kacagást Ihajcsuhajdiá népének. Gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt. A felnőttekkel, lehet, könnyebb is a dolga...

Az egri színházban, úgy tűnik, szisztematikusan, többirányú megközelítéssel, más-más műfajban, de folyamatosan felszinen tartják ezt a témát: milyen is a zsarnokság természetrajza. Többféleképpen megmutatkozik a színrevitt darabokban s azok mintha kapcsolódást is mutatnának egymással. Itt volt például Eörsi István stúdiódrámája, a *Sírkő és kakaó*, a színház egyik előző havi bemutatója, amely szinte előkészítette a színrevitelét Sütő András székely ihletésű tündérmeséjének. Mindegyikben ott feszülnek a groteszk módon megfogalmazott, de a mai világunkban igazából kínzó kérdések. Lehet-e szabad az ember? Egyáltalán, tudunk-e élni a szabadsággal? Méltóak, netán alkalmasak vagyunk-e a szabad életre? Mit tehet velünk, a néppel a zsarnok? Uralhatja gondolatainkat, érzelmeinket is?

Nos, ahogy az egri előadásban szövődik a mese fonala, a néző könnyezve szurkol az egyedül álarctalan, tiszta lelkével kitárulkozó szerelmespár, Csillagvitéz és Kancsócska (Tunyogi Péter, Csonka Anikó) boldogulásáért. Győzzék le a halált, legyen övék a teljes élet, ne pedig az erőltetett, parancsra végrehajtott, alattvaló-nevetés, sírásba fulladó kacaj. Igaz, ezen csak a gyermeke kezét szorongató felnőtt néző tűnődik ilyenformán. A játék könnyed és látványos, néha bravúrosan pergő. (Elférne akár a nagyszínház nagyszínpadán is). A felnőtt nézőnek is csak azért jut eszébe mindez a sok komolykodó felhős gondolat, mert hát nem tudja egészen elfelejteni bajait a színház székében sem. Agyában rémisztően vijjognak az öbölbéli szirénák, gyomrának szorulnak a mediterrán szomszédhoz küldött kalasnyikovok, a szája keserű lesz a Parlament elé locsolt tejektől. Már-már azt várja: legalább parancsolná meg valaki, hogy ő most egy nagyot nevéssen...

— Nézd apa! — mondja a gyermek — az összes ördög belefért a zsákba! — s kacag, visít, viháncol igaz lélekkel, önfeledten.